

La dèrotya

Autor(en): **Bovigny, Albert**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **L'ami du patois : trimestriel romand**

Band (Jahr): **23 (1995)**

Heft 89

PDF erstellt am: **27.05.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-243428>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Ein Dienst der *ETH-Bibliothek*

ETH Zürich, Rämistrasse 101, 8092 Zürich, Schweiz, www.library.ethz.ch

<http://www.e-periodica.ch>

Pages fribourgeoises

LA DÈROTYA

Ou keminthèmin dè mé 1940 katro dyèrthon iran montâ in Tichenèva po hyoure chi lordo patchi è chi dou Pyan, la montanye i modzon. Fayi bin trè chenannè po fére chi grô travô. Fô dre ke l'outon fayi dèmontâ gayâ totè lè chê po pâ ke chan frèjâyè pè la nê outre l'evê.

Ouna demindze, pè vê ché j'ârè de la vèprâ hou dyèrthon iran achetâ chu le ban dèvan le tsalè, vouitchivan le chèlâ ke chè muchivè dêri le Bourgo. To por on kou, l'an yu arouvâ ou fon dou patchi na tropa dè j'omo ke chinbyâvan fèrmo prèchâ. Dè kothema on l'y vêyê djémé antan dè j'invelè è chuto pâ na demindze né. Chin irè on krouyo chunyo. On dè hou j'omo l'è modâ dré hô pè la goye, kontre le pêru è l'è j'ou firi to drê amon Intrè-Rotsè, intrèmi dè Brinlîre è Foyèran. Lè j'ôtro, pout-ithre na vintanna l'an prê le tsemin ke pâchè d'amon de la goye, ke virè chu le poyè rion è ke ménè ou tsalè. In' arouvin vê lè dzin dou tsalè, lou j'an de ke chi mimo dumidzoua on' omo ch'irè roubatâ avô le vani dè Foyèran.

In'efè, le dechando né, trè j'omo iran montâ in Tichenèva, l'avan pachâ la vèya avoui hou dyèrthon, kontâ kotyè galé chovinyi, bu inthinbyo na botoye pu na tacha dè nê avoui on vêrelè dè goute. To chi mondo irè j'ou dremi chu le fin dè tsô, chu le cholê pè vê dji j'ârè. La demindze matin, hou trè j'omo k'amâvan rôdâ lè vani iran modâ a la peka dou dzoua po grapiyi chu Foyèran in pachin pè la Pêra-Pèrhya, chi pachâdzo k'irèachebin a non Intrè-Rotsè. L'y avê adi galéjamin dè nê amon hou vani, la rotse irè brète, on l'y dzubyâvè. Du Intrè-Rotsè l'aran pu rèdèchindre dè l'ôtra pâ è to cherè j'elâ po le mi. Ma l'an kan-mimo dèchidâ dè montâ chu Foyèran, chin irè poutamin dandzerà. Chi ke montavè le dêri l'è j'ou na vouerbèta mô prê. L'a tchirâ lè j'ôtro dè li fyère avô la kouârda, ha inke irè tru kourta po l'y nyâ lè trè j'omo. Ma dèvan k'ôchan pu li portâ chèkoua chtiche l'a fê na dzubyâye, è chè dou j'èmi l'an yu fére dutrè chô avô lè rotsè dè Foyèran è l'an rin mé oyu...

Apri chin, chon rido rèdèchindu tantyè ou pachâdzo d'Intrè-Rotsè ma n'an pâ mé oujâ dèchindre chu Tichenèva, la rotse irè tru

krouye. Chon adon dèchindu dè l'ôtra pâ, pè le tsalè dè Brinlêre, avô chu le Grô-Mon por alâ tsèrtchi dou chèkoua.

Totè hou dzin k'iran arouvâ ou tsalè dè Tichenèva ha demindez a la vêprâ iran dou "Club Alpin" de la Grevire è chi ke korchê kemin on tsamo amon lè vani irè Fernand Pipoz ke chè li-mimo innèyi on'an apri din le lé dè Monchalvin. Chi mimo dèvêlenè Fernand l'avi trovâ le cha dè touriste è le pyolè dè chi ke ch'irè roubatâ; pu to chti mondo l'è rintrâ ou tsalè dè Tichenèva po l'y dremi na vouérba chu le fin dè tsô. Le delon matin, a la peka dou dzoua, chon ti rèmodâ amon le vani po tsèrtchi apri lou kamerârdo. Chi mimo matin l'y è arouvâ ou tsalè onko na trintanna dè chudâ por édji a fére lè rètsêrtsè. Le vani dè Foyèran l'è j'ou koupyenâ dè totè pâ, l'y dèchindan avoui di kouârdè è dî piton pè ti lè koyà è foyivan totè lè rèkotsè. Pè vê duvè j'arè dou dumidzoua l'an rètrogâ le kouâ k'irè prê ou fon dou vani intrèmi de la rotse è de la nê. L'an menâ avô ou tsalè inbortoyi din on linhyu è to chi mondo l'è rèmodâ in kortéje po ramenâ chi kamerârdo bâ a Bulo.

Paul Feigel dou "Club Alpin" de la Grevire, apri avi pachâ na bala vèya ou tsalè dè Tichenèva, l'a vèku chon dêri dzoua din lè rotsè dè Foyèran. Na pyaka in chon chovinyi chè vê adi ou dzoua d'ora bin inprêcha din la rotse a l'indrê yô ke l'a dzubyâ.

In chi furi dè 1940 iroachebin dè hou ke hyoujan le patchi dè Tichenèva.

Albert Bovigny

